

afvigende fra den Vej, vi Forslagsstillere her følge. Da Monrad i 1856. indbragte et Forslag om Ministeransvarlighed, var hans Formaal langt mere indskrænket end vort, idet han kun tilføjede at sætte en Bom for Finanslovsoverskriftelser. Han vilde hindre Ministrene i at bruge ubetilgælde Udgifter, og Forslaget var, deri tager jeg vist ikke fejl, en Slags Korrektiv til den eneste Rigsretsdom, vi have haft her i Landet. Vort Formaal gaar derimod langt videre, thi vi tro, at en Ministeransvarlighedslov maa omhandle Ministrenes Embedsforøvelse i det Hele taget og maa fastsætte den Ansvarlighed, som paahviler Ministrene for de forskjellige Dele af deres Embedsforøvelse. Jeg skal ikke her videre sammenligne det ældre Forslag med vort, men naar jeg i min Udvikling kommer til Lovforslagets § 21 -- det er nærmest deri, der tales om Finanslovsoverskriftelser -- vil jeg komme til at gjøre et Par Bemærkninger angaaende det monradste Forslag, hvoraf det ærede Thing vil se, at vi Forslagsstillere selv med Hensyn til dette Punkt, Finanslovsoverskriftelser, have fulgt en helt anden Betragtningssaaende end den, der laa til Grund for det monradste Forslag. Vi have troet, det vilde være rigtigt i Spidsten for en Ministeransvarlighedslov at stille den Hovedgrundtætning, som Grundloven indeholder angaaende dette vigtige statsretslige Forhold. Derfor indeholder vor § 1 kun en Del af Grundlovens § 12, nemlig de Ord: „Ministrene ere ansvarlige for Regjeringens Forøvelse,“ og jeg skal strax her tillade mig at lægge særlig Vægt paa den almindelige Forpligtelse, som ved denne Grundlovsbestemmelse er paalagt et Ministerium i dets Helhed. Lovforslagets 1ste Kapitel, som jeg her omtaler, omhandler, hvem Ansvaret paahviler. Vi have troet, det vilde være rigtigt at faae Reglerne om, hvem Ansvaret for ministerielle Handlinger eller Undblæelse af ministerielle Handlinger paahviler, fastsatte i en Afdeling af Loven for sig selv, i den følgende at omtale de særlige Straffetilfælde, i den tredie at omtale Erstatningsansvaret og i den sidste Afdeling at omhandle Ansvarets Forøvelse. Spørgeres der altsaa nu, hvem Ansvaret paahviler, vil jeg først under Et omtale §§ 2, 3 og 4, hvori Ansvaret for kongelige Beslutninger omhandles, medens den følgende Del af første Kapitel omhandler Ansvaret for ministerielle Beslutninger. Her besatter jeg mig altsaa først med Ansvaret for kongelige Beslutninger. Naar Grundloven siger, at enhver Minister, som har underskrevet en kongelig Beslutning, er ansvarlig for den, er der derved givet en Regel til Sikkerhed for, at der altid er Nogen, paa hvem Ansvaret hviler. Der kan spørges, om der ikke kunde være Forskiel, naar der, er flere Underskrifter, eller om der ikke kunde gjøres Forskiel med Hensyn til den større eller mindre moralske Skyld, som kan paahvile den Kontrastagerende, men vi tro ikke, at der kan

tages noget Hensyn dertil. Grundlovens Bud om den Kontrastagerendes Ansvar er aldeles ubetinget og derfor bør ogsaa Følgen af, at den Kontrastagerende har paadraget sig Ansvar, være ubetinget. Man maa imidlertid selvfølgelig derefter oplafte det Spørgsmaal, om den Minister, der ikke har underskrevet, der ikke har kontrastageret, altid er ansvarsfri? Dette besvarer Udkastet benegtende, og det vil ogsaa let ses, at der kan være Tilfælde, hvori den Minister, der ikke har kontrastageret, kan have større Brøde end den, som virkelig har sat sit Navn under Beslutningen. Vi have da i § 2 fastsat, at Ansvaret ubetinget falder paa den Kontrastagerende, og dernæst have vi fastsat -- det staar i § 6 -- at Ansvaret ogsaa skal falde paa den Minister, som har stemt for en kongelig Beslutning, der er vedtagen i Statsraadet, samt tillige paa den, som senere har tiltraadt den, og i særdeles graverende Tilfælde paa den Minister, som har undladt at protestere imod en saadan Beslutning. Endvidere mene vi, at den ikke kontrastagerende Minister er ansvarlig efter Lovgivningens almindelige Regler for Meddelagtighed, naar han tilskynder, opmunttrer eller i det Hele taget medvirker til, at strafbare Beslutninger ere blevene til. Det er disse Regler, vi have fremsat i Udkastets § 2. Grundloven lægger Vægt paa, at der altid er en Kontrastagerende Minister, og det bliver da ogsaa en Opgave for Loven at sørge for, at der altid er en saadan, for at der ikke skal kunne ske nogen Glufon af Bestemmelserne derved, at der ingen Ministerunderskrift findes. Udkastets § 3 søger at tilveiebringe Sikkerhed for, at der altid er en Kontrastagerende Minister, og den bestemmer derfor, at Ansvaret for Mangelen af Kontrastagnatur dels paahviler den Minister, under hvem den paagjældende Forretning hører, og dels enhver Minister, der har tiltraadt Undblæelsen af Kontrastagnaturen. -- Efter at § 3 saaledes har udpeget dem, der skulle bære Ansvar for Mangelen af Medunderskrift, udpeger § 4 dernæst dem, der skulle bære Ansvar for den kongelige Beslutning, som mangler Medunderskrift. De, der skulle bære dette Ansvar, maa fornemlig være de Samme, som ere ansvarlige for den kongelige Beslutning, der har Medunderskrift, alene med Undtagelse af den Kontrastagerende, som her mangler. Dette med Hensyn til Lovudkastets Bestemmelser om Ansvarlighed for Kongelige Beslutninger. -- §§ 5--8 omhandle Ansvar for ministerielle Beslutninger saavel af enkelte Ministre som i Statsraadet og i Ministerraadet. At en Minister er ansvarlig baade for den af ham underskrevne ministerielle Beslutning og for den Handling, han har udført som Minister, kræver vistnok ikke videre Udvikling, det er det, som siges i Begyndelsen af Udkastets § 5. Naar der imidlertid i Slutningen af denne Paragraf tilføies, at en Minister ogsaa kan blive ansvarlig for Undblæelsen af en Sandt